

ZKOUŠKA VĚRNOSTI PRO ABRAHAMA

Kázání ze dne 20.6.2021

1. Mojžíšova 22,1-19: Po těch událostech chtěl Bůh Abrahama vyzkoušet. Řekl mu: "Abrahame!" Ten odpověděl: "Tu jsem." A Bůh řekl: "Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Mórija a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím!" Za časného jitra osedlal tedy Abraham osla, vzal s sebou dva své služebníky a svého syna Izáka, našťípál dříví k zápalné oběti a vydal se k místu, o němž mu Bůh pověděl. Když se Abraham třetího dne rozhlédl a spatřil v dálce to místo, řekl služebníkům: "Počkejte tu s oslem, já s chlapcem půjdeme dále, vzdáme poctu Bohu a pak se k vám vrátíme." Abraham vzal dříví k oběti zápalné a vložil je na svého syna Izáka; sám vzal oheň a obětní nůž. A šli oba pospolu. Tu Izák svého otce Abrahama oslovil: "Otče!" Ten odpověděl: "Copak, můj synu?" Izák se otázal: "Hle, oheň a dříví je zde. Kde však je beránek k zápalné oběti?" Nato Abraham řekl: "Můj synu, Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti zápalné." A šli oba spolu dál.

Když přišli na místo, o němž mu Bůh pověděl, vybudoval tam Abraham oltář, narovnal dříví, svázal svého syna Izáka do kozelce a položil ho na oltář, nahoru na dříví. I vztáhl Abraham ruku po obětním noži, aby svého syna zabil jako obětního beránka. Vtom na něho z nebe volá Hospodinův posel: "Abrahame, Abrahame!" Ten odpověděl: "Tu jsem." A posel řekl: "Nevztahuj na chlapce ruku, nic mu nedělej! Právě teď jsem poznal, že jsi bohobojný, neboť jsi mi neodepřel svého jediného syna." Abraham se rozhlédl a vidí, že vzadu je beran, který uvízl svými rohy v houští. Šel tedy, vzal berana a obětoval jej v zápalnou oběť místo svého syna. Tomu místu dal Abraham jméno "Hospodin vidí". Dosud se tu říká: "Na hoře Hospodinově se uvidí." Hospodinův posel zavolal pak z nebe na Abrahama podruhé: "Přisáhl jsem při sobě, je výrok Hospodinův, protože jsi to učinil a neodepřel jsi mi svého jediného syna, jistotně ti požehnám a tvé potomstvo jistotně rozmnožím jako nebeské hvězdy a jako písek na mořském břehu. Tvé potomstvo obdrží bránu svých nepřátel a ve tvém potomstvu dojdou požehnání všechny pronárody země, protože jsi uposlechl mého hlasu." Abraham se pak vrátil k služebníkům. Vydali se spolu na cestu do Beer-šeby, neboť tam Abraham sídlil.

Cesta rovinou

Rovinatou krajinou putují čtyři muži. Vedou s sebou osla, ten nese náklad místo nich. Skupinka směřuje ke vzdálenému kopci, který se rýsuje na obzoru. Temná barva prozrazuje, že cíl cesty je porostlý zelenými stromy. Družinu vede pomalý stařec. Tíse a rozváženě kráčí kupředu. Na první pohled poznáte, že je zamyšlený, ponořený sám do sebe.

„Abrahame, chci, abys mi dal Izáka, toho, kterého miluješ, svého jediného syna.“ Tato věta zní v uších starce. Přehlušuje zpěv ptáků, utlumuje pravidelný dupot tažného zvířete. Tato věta uvedla do pohybu čtveřici mužů, takže již tři dny jdou a cíl se každým krokem přibližuje. Ze všech dalekých cest, co jich jen Abraham ušel, je tahle úplně nejtěžší. Jdou sice rovinou, ale pro něj to je jako prudký výšlap na vrchol skalnaté hory.

Jako výšlap na skálu, ze které už dál cesta nevede. Abrahamovy myšlenky bez ustání běhají do minulosti a zpět. Jak je to dávno, když hlas zazněl poprvé? Od té doby pod jeho vedením chodíval a prošel si všelijaké podivné stezky. A vždycky se ukázalo, že to má nějaký smysl, vždycky to vedlo někam dál. Abraham opakovaně na vlastní oči spatřoval, jak se před ním otevírá naděje, nová cesta, budoucnost. Ale vzdát se jediného syna – odtud už cesta dál nevede, nemůže vést. Žádná stezka v oblacích, odtud musí vést jen příkrý sráz do černé hlubiny. Anebo snad staré oči nejsou schopny vidět, co bude dál? Ještě na tu vysokou skalnatou horu přece nedošli. Kdo ví, co se skrývá za ní?

Cesta do kopce

„Stát! Dál už půjdeme jen já a syn. Pomodlíme se, pokloníme se na tamté hoře před Hospodinem a vrátíme se k vám.“ Sotva dvanáctiletý Izák hned věděl, co má dělat. Otočil se k oslu, poplácal jej po boku a sundal dva cestovní vaky. Ten větší, naplněný dřívím si nechal pro sebe. Ten druhý, s provazem, nožem a věcmi na rozdělení ohně podal svému otci. Vesele si poskočil a šli dál. Mládenec a stařec. Jeden plný očekávání, druhý plný děsu. Na pohled rozdílní a přece spojení jedinečným poutem šli oba spolu.

„Otče?“ „Copak, můj synu?“ „Máme dříví, oheň, obětní nůž. Ale schází nám beránek. Jak můžeme

Bohu vzdát díky a obětovat, když nemáme beránka?“ Otec se zastavil. Podíval se na svého milovaného syna. Zhluboka se nadechl se a vykročil – o další krok blíž cíli. Teprve pak z jeho úst zaznělo: „Bůh sám si opatří beránka.“

Byla to pravda. Vždyť Izák se správně vůbec neměl narodit. Abraham a Sára ze celý dlouhý život dítě neměli a mít nemohli. Izák byl darem z nebes. Byl vyslyšenou modlitbou, byl jejich budoucností, kterou jim na stará kolena udělilo čiré milosrdenství Boží. A teď ho musí odevzdat zpět. Pustit ze své náruče.

Pro Abrahama na světě nebylo nic cennějšího než tento chlapec. Pravda, měl sice manželku Sáru, která s ním bok po boku mnoho let pobývala, putovala a věrně spolu nesla každodenní žár slunce i chlad a temnotu noci. Pravda, měl i hromadu majetku, ovce, kozy, služebnictvo, krásné oblečení, zlato. Ale od chvíle, kdy přišel na svět syn Izák, srdce se přiklonilo celou vahou k němu.

První vak

Konečně dorazili až na vrchol kopce. Izák věděl, co má dělat. Zatímco Abraham usedl a těžce oddychoval, sháněl se po kamenech, dokouel jich na hromadu asi tucet a nakonec z nich postavil improvizovaný kamenný stůl, oltář. Přichází na řadu první vak. Mládenec ho otevřel, vysypal dříví a úhledně rovnal na kameny.

Abraham odpočívá, sbírá síly a myšlenky ho opět vedou do minulosti. Sedí a vzpomíná, jak večer po práci usedával před svým stanem, dlouze pozoroval hvězdnou oblohu a připomínal si onen tajemný hlas, který pravil: „Pohleď na nebe a sečti hvězdy, jestli to dokážeš. Tak tomu bude s tvým potomstvem.“ (Gn 15,5) Tentýž hlas však před třemi dny vyslovil něco docela jiného a tvrdého: „Toho, kterého miluješ, toho mi dej.“ Je přetěžké otevřít dlaň a dát to nejcennější. A k čemu jen může být dobré pustit z náruče toho, kterého miluji?

Druhý vak

Ze zamyšlení je vytržen slovy: „Otče, můj vak už je prázdný, podívej! Teď jsi na řadě ty.“ Stařec vzhlédl. Vidí připravený oltář a vyčištěnou mýtinu. Mladík udělal, co mohl, a dopřává si doušek osvěžující vody. Vskutku je na čase otevřít druhý vak. „Pojď ke mně hochu, ať tě můžu obejmout.“

O několik chvil později otcovu náruč vystřídal provaz. V pevném objetí se jeden nemůže hnout. A když je člověk svázaný, je to vlastně v něčem podobné. Na kamenném stole, na dříví urovnaném k zápalné oběti ležel svázaný Izák. Abraham musel zavřít oči a se zařatými zuby vyslovil modlitbu, kterou si celou cestu připravoval: „*Hospodin dal, Hospodin vzal. Jeho jméno budiž požehnáno.*“ (srov. Jób 1,21) Pak se sklonil a ve vaku nahmatl obětní nůž. Zbývá udělat už jen poslední krok.

Velký oddech

A tu se na vrcholku hory na mýtině mezi stromy rozlehl hlas. „Zadrž! Dál už ani krok! Nyní vidím, že jsi věrný, oddaný a bohobojný.“ Ve chvíli ticha následovaly po sobě dva velké oddechy.

První vyšel z úst svázaného mladíka. Během několika málo chvil se v něm událo mnohé. Z chlapce se stal dospělý muž. Muž nezávislý na otci, muž s otevřenými ušima pro hlas Boží.

Druhý oddech vyšel z úst starce. To celé byla jen zkouška. Bůh ještě neřekl své poslední slovo. Z kopce, jež bylo tak těžké zdolat, se přece jen vine schůdná cesta dál. A nůž si přinesl proto, aby synovi uvolnil svazující pouta.

Poslední slovo

Ještě nebylo řečeno poslední slovo. Teprve po těžké zkoušce věrnosti nazrál čas, aby hlas k Abrahamovi zazněl znovu a naposledy: „*Přisáhl jsem při sobě, je výrok Hospodinův, protože jsi to učinil a neodepřel jsi mi svého jediného syna, jistotně ti požehnám a tvé potomstvo jistotně rozmnožím jako nebeské hvězdy a jako písek na mořském břehu. Tvé potomstvo obdrží bránu svých nepřátel a ve tvém potomstvu dojdou požehnání všechny pronárody země, protože jsi uposlechl mého hlasu.*“ (Gn 22,16-18) Poslední slovo je slib nekonečné a neohraňované věrnosti, slib požehnání a dobré budoucnosti.

Z hory se pak vraceli dva. Otec a syn, stařec a mládenec spojení jedinečným poutem. Na pohled stejní jako při cestě nahoru, avšak uvnitř hluboce proměnění. Šli pospolu nazpátek toutéž cestou jako prve, a přece to byla cesta dočista nová.